

Dictamen en relació amb la consulta d'un consorci sobre si és necessari el consentiment exprés dels afectats per donar informació d'activitats culturals i educatives o bé es pot emparar en una habilitació legal.

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un consorci, en el qual sol·licita el parer d'aquesta Autoritat sobre si és necessari el consentiment exprés dels afectats per donar informació d'activitats culturals i educatives o bé es pot emparar en una habilitació legal.

Per altra banda, també es planteja si en les comunicacions entre administracions públiques es requereix cap tipus de consentiment per intercanviar informació que no conté dades personals.

Analitzada la petició, que no s'acompanya d'altra documentació, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent

I

(...)

II

La primera qüestió que es planteja a la consulta és si es poden tractar les dades personals dels directoris de contacte que tenen de les persones que han participat al llarg dels anys en diverses activitats i visites al museu, basant la licitud del tractament en l'exercici de potestats públiques de difusió que especifiquen els seus Estatuts.

En concret el tractament que es pretén dur a terme és la tramesa d'informació sobre les activitats que duu a terme (exposicions, estudis, investigacions, etc.).

Així, el Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell Europeu, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant, RGPD) és d'aplicació "*al tratamiento total o parcialmente automatizado de datos personales, así como al tratamiento no automatizado de datos personales contenidos o destinados a ser incluidos en un fichero*" (article 2.1).

L'RGPD resulta d'aplicació, exclusivament, en relació amb dades de caràcter personal, entenent per dada de caràcter personal, segons disposa l'article 4.1 de l'RGPD: "*toda información sobre una persona física identificada o identificable ("el interesado")*".

A més, el considerando 14 de l'RGPD explicita: "*la protección otorgada por el presente Reglamento debe aplicarse a las personas físicas, independientemente de su nacionalidad o de su lugar de residencia, en relación con el tratamiento de sus datos personales. El presente Reglamento no regula el tratamiento de datos personales relativos a personas jurídicas i en particular a empresas constituidas como personas jurídicas, incluido el nombre y la forma de la persona jurídica y sus datos de contacto*".

Per tant, l'RGPD s'aplica només a les dades de persones físiques que consten als referits directoris de contactes del Consorci.

En aquest sentit, l'article 1 de l'RGPD estableix que: *"1. El presente Reglamento establece las normas relativas a la protección de las personas físicas en lo que representa al tratamiento de los datos personales y las normas relativas a la libre circulación de tales datos. 2. El presente Reglamento protege los derechos y libertades fundamentales de las personas físicas, y, en particular, su derecho a la protección de los datos personales"*.

Així mateix, l'article 2 de l'RGPD disposa que: *"El presente Reglamento se aplica al tratamiento total o parcialmente automatizado de datos personales, así como al tratamiento no automatizado de datos personales contenidos o destinados a ser incluidos en un fichero"*.

D'acord amb això, podem avançar ja, en resposta a la segona de les preguntes que es planteja a la consulta, que quan es tracti de comunicacions entre administracions públiques que no contenen dades personals, la normativa de protecció de dades de caràcter personal, no resulta d'aplicació, sempre que no es pugui identificar directament o indirecta cap persona física.

III

Pel que fa a la primera pregunta que es planteja en la consulta, caldrà analitzar si el tractament de les dades de contacte recollides pel Consorci de les persones que han participat en alguna de les seves activitats poden ser emprades amb la finalitat d'enviar comunicacions relatives a les activitats culturals i educatives del Consorci, sense el consentiment dels afectats, troba cobertura en alguna de les habilitacions previstes a l'article 6 de l'RGPD.

L'RGPD disposa que tot tractament de dades personals ha de ser lícit (article 5.1.a)) i, en aquest sentit, estableix un sistema de legitimació del tractament de dades que es fonamenta en la necessitat de que concorri alguna de les bases jurídiques establertes al seu article 6.1.

L'esmentat article 6.1 de l'RGPD disposa, en concret, que:

"1. El tratamiento solo será lícito si se cumple al menos una de las siguientes condiciones:

- a) el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;*
- b) el tratamiento es necesario para la ejecución de un contrato en el que el interesado es parte o para la aplicación a petición de este de medidas precontractuales;*
- c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento;*
- d) el tratamiento es necesario para proteger intereses vitales del interesado o de otra persona física;*
- e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;*
- f) el tratamiento es necesario para la satisfacción de intereses legítimos perseguidos por el responsable del tratamiento o por un tercero, siempre que sobre dichos intereses no prevalezcan los intereses o los derechos y libertades*

fundamentales del interesado que requieran la protección de datos personales, en particular cuando el interesado sea un niño.

Lo dispuesto en la letra f) del párrafo primero no será de aplicación al tratamiento realizado por las autoridades públicas en el ejercicio de sus funciones.”

L'apartat 3 d'aquest precepte disposa: *“la base del tratamiento indicado en el apartado 1, letras c) y e), deberá ser establecida por:*

- a) el Derecho de la Unión, o*
- b) el Derecho de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento.*

La finalidad del tratamiento deberá quedar determinada en dicha base jurídica o, en lo relativo al tratamiento a que se refiere el apartado 1, letra e), será necesaria para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento.”

Cal tenir present que aquestes bases jurídiques no mantenen entre sí cap relació de prioritat o prelación. Així mateix, es possible que el tractament de les dades resulti lícit en concorre més d'una base jurídica alhora.

En el cas que ens ocupa, s'ha de fer notar, que l'article 6.1 e) no es refereix només a aquelles entitats que exerceixen poder públics (aspecte al qual es refereix expressament la consulta), sinó també a aquelles que duen a terme “una missió realitzada en interès públic”.

Ara bé, tal com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD, la base del tractament indicat en l'article 6.1 e) ha d'estar establerta pel Dret de la Unió Europea o pel dret dels Estats membres que s'apliqui al responsable del tractament.

Malgrat que el considerant 41 de l'RGPD disposa que *“cuando el presente Reglamento hace referencia a una base jurídica o a una medida legislativa, esto no exige necesariamente un acto legislativo adoptado por un parlamento”*, cal tenir en compte que el mateix considerant estableix que això *“sin perjuicio de los requisitos de conformidad con el ordenamiento constitucional del Estado miembro de que se trate”*.

La remissió a la base legítima establerta conforme el dret intern dels estats membres a què fa referència l'article 6.3 de l'RGPD requereix, per tant, en el cas de l'Estat Espanyol, que la norma de desenvolupament, per tractar-se d'un dret fonamental, tingui rang de llei (article 53 CE).

En aquest sentit, la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic (en endavant LRJSP) estableix les entitats que tenen la consideració d'administracions públiques (art. 3.3):

- L'Administració General de l'Estat
- Les administracions de les comunitats autònomes
- Les entitats que integren l'administració local
- Qualsevol organisme públic o entitat de dret públic vinculats o dependents de les administracions públiques.

L'article 118 de l'LRJSP explicita que: *“els consorcis són entitats de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia i diferenciada, creades per diverses administracions públiques*

o entitats integrants del sector públic institucional, entre si o amb participació d'entitats privades, per al desenvolupament d'activitats d'interès comú a totes dins l'àmbit de les seves competències”.

D'acord amb els Estatuts de creació el Consorci és una entitat administrativa de caràcter local, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat jurídica i d'obrar i, en l'àmbit determinat per les seves finalitats i atès que es tracta d'un ens institucional de caràcter local, té les mateixes potestats i prerrogatives de que poden gaudir els ens local no-territorials o institucionals en virtut de l'article 8 del Text Refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya (article 5).

Així, el Consorci té la consideració d'administració pública. En concret és una entitat que integra l'administració local i està vinculat a la Diputació que té com a finalitats, entre d'altres, la difusió del patrimoni cultural marítim català, el foment i la promoció d'exposicions, estudis i investigacions que contribueixin al coneixement de la història i la situació actual dels diferents sector marítics, la més amplia difusió de la cultura marítima i garantir la difusió universal del patrimoni del Museu Marítim (article 6 dels Estatuts).

Ara bé, amb independència que algunes de les activitats que pugui dur a terme es puguin encabir dins el concepte de missió en interès públic, l'habilitació per al tractament de les dades dels ciutadans per part del Consorci no es pot entendre com una habilitació per a tractar dades de qualsevol ciutadà sinó només dels que participen en les activitats que duu a terme el Consorci. És a dir, portaria causa del consentiment previ o de la relació jurídica establerta prèviament amb el Consorci.

Òbviament, en el moment d'establir-se aquesta relació jurídica o de recollir-se el consentiment, s'haurà d'haver informat les persones interessades dels diferents aspectes a què es refereix l'article 13 RGPD (anteriorment l'article 5 LOPD) i, especialment, sobre la finalitat o les finalitats (en aquest cas diferenciant el consentiment per a cadascuna d'elles) per a les quals es tractaran les dades. Sobre això, pot ser d'interès consultar la Guia per al compliment del deure d'informació a l'RGPD (http://apdcat.gencat.cat/ca/documentacio/RGPD/altres_documents_dinteres/).

De ser així, i en la mesura que entre aquestes finalitats hi figurés la tramesa d'informació sobre les activitats que duu a terme el Consorci, no hi hauria problema en poder utilitzar les dades obtingudes amb aquesta finalitat.

IV

Ara bé, per al cas que en el moment d'obtenir-se les dades de contacte que ara es pretenen emprar no s'hagués obtingut el consentiment de les persones afectades per a poder-les tractar amb la finalitat d'enviar-los publicitat o comunicacions sobre les activitats que duu a terme el Consorci, cal analitzar si seria compatible emprar les dades amb aquesta nova finalitat.

D'entrada cal tenir en compte que l'article 5.1.b RGPD estableix el principi de finalitat, en virtut del qual les dades han de ser recollides amb finalitats determinades, explícites i legítimes i posteriorment no s'han de tractar de manera incompatible amb aquestes finalitats. D'acord amb l'article 89, apartat 1, el tractament posterior de les dades personals amb finalitats d'arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca científica i històrica o amb finalitats estadístiques no es considera incompatible amb les finalitats inicials.

No obstant això, l'article 6.4 RGPD estableix el següent:

“4. Cuando el tratamiento para otro fin distinto de aquel para el que se recogieron los datos personales no esté basado en el consentimiento del interesado o en el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que constituya una medida necesaria y proporcional en una sociedad democrática para salvaguardar los objetivos indicados en el artículo 23, apartado 1, el responsable del tratamiento, con objeto de determinar si el tratamiento con otro fin es compatible con el fin para el cual se recogieron inicialmente los datos personales, tendrá en cuenta, entre otras cosas:

a) cualquier relación entre los fines para los cuales se hayan recogido los datos personales y los fines del tratamiento ulterior previsto;

b) el contexto en que se hayan recogido los datos personales, en particular por lo que respecta a la relación entre los interesados y el responsable del tratamiento;

c) la naturaleza de los datos personales, en concreto cuando se traten categorías especiales de datos personales, de conformidad con el artículo 9, o datos personales relativos a condenas e infracciones penales, de conformidad con el artículo 10;

d) las posibles consecuencias para los interesados del tratamiento ulterior previsto;

e) la existencia de garantías adecuadas, que podrán incluir el cifrado o la seudonimización.”

En el cas que ens ocupa sembla que concorreria una estreta relació entre les activitats amb motiu de les quals s’haurien recollit les dades (activitats desplegades pel Consorci, com ara exposicions, estudis i investigacions) i a la finalitat a la qual es volen destinar (divulgació d’activitats d’aquesta mateixa naturalesa que durà a terme el Consorci).

En segon lloc, es tractaria de persones que prèviament s’han adreçat al Consorci i que han mostrat el seu interès en aquest tipus d’activitats. Per altra banda les dades que es pretenen emprar serien només dades de contacte, i no es revelarien a terceres persones ni són previsible riscs per als drets de les persones afectades, ni conseqüències especialment gravoses per a les persones afectades, sempre que amb la primera i successives comunicacions que es facin, s’informi a les persones afectades en compliment del principi de transparència, en especial sobre l’origen de les dades i sobre la possibilitat d’oposar-se al tractament d’una manera senzilla i fàcilment accessible (per exemple a través d’un enllaç a la mateixa comunicació electrònica o a través de la pàgina web) .

Sempre que s’oferissin aquestes garanties, amb la informació de què es disposa sembla que es podria considerar compatible la utilització de la informació amb aquesta nova finalitat.

Aquesta compatibilitat seria d’aplicació fins i tot si es tractés de comunicacions electròniques sotmeses a la Llei 34/2002, de 11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic (LSSICE), atès que tot i que aquesta Llei requereix el consentiment exprés per a aquest tipus de comunicacions, s’exceptuen d’aquest requeriment els casos en què hi hagi una relació contractual prèvia i les comunicacions es refereixin a productes o serveis similars als que s’havien contractat:

“1. Queda prohibido el envío de comunicaciones publicitarias o promocionales por correo electrónico u otro medio de comunicación electrónica equivalente que

previamente no hubieran sido solicitadas o expresamente autorizadas por los destinatarios de las mismas.

2. Lo dispuesto en el apartado anterior no será de aplicación cuando exista una relación contractual previa, siempre que el prestador hubiera obtenido de forma lícita los datos de contacto del destinatario y los empleara para el envío de comunicaciones comerciales referentes a productos o servicios de su propia empresa que sean similares a los que inicialmente fueron objeto de contratación con el cliente.

En todo caso, el prestador deberá ofrecer al destinatario la posibilidad de oponerse al tratamiento de sus datos con fines promocionales mediante un procedimiento sencillo y gratuito, tanto en el momento de recogida de los datos como en cada una de las comunicaciones comerciales que le dirija.

Cuando las comunicaciones hubieran sido remitidas por correo electrónico, dicho medio deberá consistir necesariamente en la inclusión de una dirección de correo electrónico u otra dirección electrónica válida donde pueda ejercitarse este derecho, quedando prohibido el envío de comunicaciones que no incluyan dicha dirección.”

D'acord amb les consideracions fetes en aquest dictamen en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

Per la informació aportada amb la consulta, la utilització de les dades de contacte de les persones que han participat prèviament en activitats organitzades pel Consorci (exposicions, estudis, investigacions), pot ser compatible amb la seva utilització posterior per a trametre'ls informació sobre activitats d'aquesta naturalesa organitzades per aquest, sempre que es compleixin les garanties a què es refereix el Fonament Jurídic IV d'aquest dictamen.

La normativa de protecció de dades de caràcter personal no impedeix les comunicacions entre administracions públiques que no contenen dades personals, atès que aquesta normativa no resulta d'aplicació, sempre que no es pugui identificar directament o indirecta cap persona física.

Barcelona, 13 de setembre de 2018